

СТАНОВИЩЕ

За „Пространственият дизайн – съвременни тенденции и специфики на художествено-пространственото оформление и експозиционните площи“ - дисертация на Мария КОЙЧЕВА с научен ръководител доц. д-р Димитър ДИМИТРОВ

Последната четвърт на двадесет и първи век почти брутално катализира развоя на цифровизацията във всички аспекти на човешката цивилизация - няма да е пресилено, ако кажем, че навлязохме в една нова цивилизация. А тази невероятна скорост на развитие често затруднява способността на учените да анализират и синтезират явленията. Още повече, че в последните сто и двадесет години, вече е традиция технологиите да се появят първи и едва след това изкуствата да ги забележат и абсорбират в своите художествени системи - така е било с раждането на фотографията, киното, телевизията, цифровизацията...

В този социокултурен, технически и технологически контекст публикуването на всяко едно научно изследване предизвиква разбираем интерес - та нали всички се опитваме да осмислим реалността, в която съществуваме. Дори във виртуалните ѝ аспекти.

Затова и запознаването ми с „ Пространственият дизайн – съвременни тенденции специфики на художествено- пространственото оформление и експозиционните площи“ на докторантката Мария Койчева беше придружено с любопитство и нетърпение, още повече че авторката има личен емпиричен професионален опит в аудиовизуалния бизнес.

От гледна точка на каноничните академически изисквания, работата притежава всички изискуеми характеристики и съставки. Освен от основния текст, читателят има възможността да се запознае със стореното от докторантката чрез добре подредения автореферат и подробната автобиография, която е с респектиращ обем.

Изследването има автентична методология и правилно се разгъва след въвеждащата част, особено онази, свързана с терминологичните уточнения и дефиниции. Чрез това решение биваме въведени в единна понятийна система с труда. А то е решително важно, особено като се имат предвид неизследваните от българската наука територии, в които навлиза Койчева. В тази първа глава е направен и обстоен преглед на съвременните тенденции в изследваната област, което осигурява плавен и хармоничен преход към следващата глава.

Във втората глава се запознаваме със същностите елементи на изследваното явление, тяхната поява и актуални приложения. Добронамерено и с разбиране към читателя авторката прави подробен преглед и анализ на всички аспекти на виртуалната и добавена реалности и приложението им в рекламата и киното.

Подобно отношение към обекта на изследване е доста по-адекватен и методологически убедителен в сравнение с евентуални пресилени евристически напъни, от които текстът се е умно предпазил.

Респектиращо изглежда и третата глава на труда, в която органично са съчетани актуална техническа информация, статистика и емпиричните усилия на авторката. Т.нар. докторантско изследване е осъществено на базата на солиден въпросник, който умело съчетава правилен подход към анкетирания със съответстващата му подготвеност и професионален опит. Казано вкратце - уважение към партньора. Подобни усилия се срещат сравнително рядко в практиката на докторантите.

Архитектониката на докторантурата логично е завършена със заключение, което има правилен синтетичен градеж.

Библиографията е със сериозен обем, което вдъхва доверие у читателя.

Погледнат в неговата цялост, текстът на Мария Койчева е напълно дисертабилен, отговарящ на всички нормативни и академически изисквания. Той е съразмерен на собствените си цели и задачи, които са постигнати и изпълнени.

Вън от всякакво съмнение са и фактите, че изследването е новаторско, необходимо и с добра утилитарна стойност, както за студенти и преподаватели, така и за работещите в рекламния, дизайнерски и филмов бизнеси.

Тук е мястото да спомена и един друг принос на дисертацията - появата ѝ работи за еманципирането на рекламата като креативно, творческо занимание, независимо от функциите му на обслужващо търговски интереси явление.

Имам и някои забележки към докторантката:

- подобно амбициозно начинание изисква непременно авторът, макар и обзорно, да проследи континуитета на взаимовръзките пространство и време. Този стар философски и изкуствоведски казус има нови страни в дигиталната епоха, особено за пространствено-времеви изкуства като театъра и киното. Литературата по въпроса е многобройна - от Г.Е. Лесинг до Владимир Игнатовски.

- когато човек публикува научен текст, то задължително трябва да прибегне до услугите на редактор и коректор. Има какво още да се желае в стилистичен и пунктуален аспект от дисертацията.

Независимо от гореизложените бележки, можем спокойно да направим един основен извод: дисертационният труд на Мария Койчева заслужава положителна оценка, не само заради усилията, които тя е положила при написването му, а и защото тези усилия са били напълно ползотворни.

Ето защо аз подкрепям желанието ѝ да получи образователно-научната степен „доктор“ и гласувам със „ЗА“.

Проф. д-р Станимир Трифонов